FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Armi Taipale

14.5.2025
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA/2025/838

Eduskunnan talousvaliokunnalle

E 34/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto säästämis- ja sijoitusunionista

Lausunto valtioneuvoston selvityksestä komission tiedonannosta säästämis- ja sijoitusunionista

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnan asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selvityksestä (E 34/2025 vp), joka koskee komission tiedonantoa säästämis- ja sijoitusunionista. Finanssivalvonta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Yleistä

Finanssivalvonta pitää tärkeänä aloitteita Euroopan kilpailukyvyn edistämiseksi. Yksikään ehdotus sellaisenaan tulee tuskin tarjoamaan tähän ratkaisua vaan tarvitaan useita rinnakkaisia toimia. Komission tulisi panostaa merkittävästi vaikutusarvioiden laatuun, sillä viimeaikaisista ehdotuksista usea on ollut kustannusarvioiltaan aivan liian optimistinen. Näistä konkreettisin on eurooppalainen keskitetty yhteyspiste (ESAP), jonka kustannukset ovat merkittävästi suuremmat kuin vaikutusarviossa. Todenmukaisilla kustannusarvioilla voitaisiin myös laatia kriittinen kustannus-hyötyanalyysi sääntelyn tarpeellisuudesta. Samalla tulisi kiinnittää huomiota siihen, että pienetkin sääntelymuutokset merkitsevät usein tietojärjestelmämuutoksia. Joskus sääntelyn muuttamatta jättäminen voikin olla tehokkain vaihtoehto.

Ammatilliset lisäeläkkeet ja yleiseurooppalainen yksilöllinen eläketuote

Lisäeläkesektori on erityisen fragmentoitunut EU:ssa. Eläketurva sekä perusturva- että lisäeläkejärjestelmät ovat vahvasti sidoksissa yleiseen sosiaaliturvan järjestämistapaan ja työmarkkinoihin. Tästä syystä tulisi turvata riittävä kansallinen liikkumavara myös rakennettaessa yhteistä eurooppalaista sääntelyä lisäeläkerahastoja (IORP) ja yleiseurooppalaista yksilöllistä eläketuotetta (PEPP) kehitettäessä.

Politiikkatoimina mainitaan komission aikomus ehdottaa institutionaalisten sijoittajien sijoitussääntöjen laajentamista Solvenssi II:n delegoidussa asetuksessa. Edistettäessä sääntelyn keinoin vakuutusyhtiöiden mahdollisuutta sijoittaa pitkäaikaisesti osakkeisiin on samalla tärkeää, että ei

poiketa vakuutusyhtiöiden toimintaa koskevan sääntelyn, ns. Solvenssi II direktiivin (Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance) perusperiaatteesta eli riskiperusteisuudesta. Vakavaraisuussääntelyssä tulisi aina ensisijaisesti ottaa huomioon sijoituskohteeseen liittyvät riskit ja niiden vaatimat riskienhallintakeinot ja vakavaraisuuspuskurit.

Sijoitukset ja rahoitus

Yritysrahoituksen saatavuuden parantaminen on kannatettavaa. Kaikissa tapauksissa kyse ei välttämättä kuitenkaan ole rahoituksen saatavuudesta vaan sen hinnasta. Suomessa kasvun ja listautumisen keskeisenä esteenä voi olla myös yrityksen omistajien valinta säilyttää merkittävä omistus perustajilla ja heidän lähipiirillään. Tiedonannossa mainitaan myös vuonna 2024 julkaistu Listing Act -paketti. Ennen merkittäviä uusia lainsäädäntötoimia olisi perusteltua arvioida juuri tehtyjen lainsäädäntömuutosten vaikuttavuus ja tehokkuus. Ottaen huomioon Listing Actin portaittainen voimaantulo, kattavaa vaikutusarviota ei saada vielä vuosiin.

Integraatio ja skaalautuminen, tehokas ja harmonisoitu valvonta

Tiedonannossa viitataan sääntelystä, valvonnasta ja politiikasta tuleviin esteisiin kaupankäynnin ja selvitystoiminnan infrastruktuurien (markkinapaikkojen, arvopaperikeskusten ja keskusvastapuolten) toiminnassa. Finanssivalvonta pitää havaintoja oikean suuntaisena ja tunnistaa myös valvonnan yhdenmukaisuuteen liittyvät haasteet EU:ssa. Komission tulisi kiinnittää tulevassa lainsäädäntöpaketissaan huomiota paitsi suoriin vaikutuksiin myös epäsuoriin vaikutuksiin. Esimerkiksi Suomen kaltaisella reunamarkkinalla valvonnan keskittämisellä EU:n tasolla ja siitä mahdollisesti seuraavalla toimialan konsolidoitumisella voi olla pysyviä vaikutuksia finanssisektorin toimintaedellytyksiin ja kilpailukykyyn Suomessa. Komission tulisikin löytää ehdotuksissaan tasapaino markkinan tehokkuuden, kattavuuden ja saavutettavuuden välillä.

Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että pääomamarkkinoilla toimivien yritysten osalta arvioidaan edelleen tapoja kansallisen ja EU valvonnan harmonisointiin. Valvontaan jää eri toimista huolimatta eroja, koska sääntelyä ei ole täysin harmonisoitu EU:ssa. Tällöin mahdollisesti tehokkain keino voi olla tiettyjen toimijoiden valvonnan keskittäminen EU:ssa. Samalla on kuitenkin huomioitava, että harmonisoinnin saavuttaminen edellyttää riittäviä resursseja sekä eurooppalaisissa valvontaviranomaisissa että kansallisissa valvojissa. Tehokkuutta saavutetaan keskittämällä osaamisen niissä kysymyksissä, joissa tarvitaan sellaista erityisosaamista ja jota on vaikea ylläpitää kaikissa valvojissa.

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Armi Taipale

14.5.2025
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA/2025/838

EU-tasolla valvottavilla toimijoilla tulisi olla tiedonannossa kuvatulla tavalla laajaa rajat ylittävää toimintaa ja niiden tulisi olla riittävän suuria toimijoita. Kansallisen ja EU valvonnan kustannuksista ei saisi kokonaisuutena muodostua estettä toimia finanssimarkkinoilla.

Sähköisesti allekirjoitettu

FINANSSIVALVONTA

Taipale Armi
91237320B

Armi Taipale
osastopäällikkö